

СПУТНИКЪ СЪ РОДИНЫ

Saatja kodumaalt

nende kinnituseks,
kes jõtta lähewad ja troosti Jumala juures
otfiwad

Wene Keisri-laul.

Боже, Царя храни
Сильный державный
Царствуй на славу, на славу намъ
Царствуй на страхъ врагамъ
Царь православный
Боже Царя храни.

Jumal Keisrit kaitse Sa,
Wägewalt kuulsalt walits'da
Kiituseks, kiituseks!
Olgu kana ta,
Walitsegu anuga,
Jumal Keisrit kaitse Sa! —

Jumal sind warjaku
Wägewam Keiser!
Eduksu ju nime ann,
Wajugu waenu nõuu
Sinn eest, Keiser!
Jumal sind warjaku!

Keisrit sa hoia
Jumal! ja aita
Et Tema õnneks meil walitseks!
Waenlastel hirmuks
Olgu ta wägi
Aga meil' rõõmuks ta nimi!

G. F. Rinne.

Спутникъ съ родины

Saatja kodumaalt

nende kinnituseks,
kes sõtta lähewad ja troosti Jumala juures
otfiwad

■■■

AR Pt. W. Guelzweidi-mia.
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu

2161

Laulud.

Wiisil: Üks kindel linn ja warjupaik. 316.

Meil' tuleb abi Jumalast, Kes ikka wägew olnud!
Ta peastab hädaft wägewast, Mis meie peale tulnud.
Küll kuri waenlane Meid wihtab kurjaste, Ta tuleb sõ-
dima Nüüd kawalusega, Ei ole tema sarnast.

Kõik meie nõuu on tühine, Ei mõju meie wägi;
See wõib meid aita dieti, Kes patust lahti tegi. Kes see
on? küsid ja. Suur Jeesus! kostan ma, See Jssand
suurest wäest, See Jumal, kelle käest Kõik wõimus
meile tuleb.

Ehk oleks ilm täis kuradid, Kes tahaksid meid
neelda, Ei kardada meie ühtegi, Küll Jumal wõtab keel-
da: Ehk olgu hirmus meel Küll kurjal waimul weel, Ei süski
wõimust saa, Sest oma sõnaga Küll Jeesus teda wõidab.

Suur Jumal teeb, mis tõutab, Ja tahab Waimu
anda: Ehk kuri selts küll ahwardab, Ei jõua wastu
panna; Ehk wõetakse nüüd Meilt ihu, raha, hüüd: Et
mingu igawest! Ei saa nad kasu sest, Meil' taewariik
peab jääma!

Omäl wiijil. 239.

Mis waewab finu südant, Mis iial nõuad ka,
 Sell', kes on meie Issand, Kõik hooleks anna sa: Kes
 tuuli, pilwi, taewast Kõik hästi walitseb, Küll see find
 peastab waewast Ja su eest muretseb.

Sa pead Jsa uskma, Siis käsi hästi käib, Ja tema
 peale waatma, Su töö siis korda läeb. Ei aita liiad
 mured, Ei maksa kurbtuski, Sest Jumal tahab palwid,
 Siis aitab heldeste.

Sa, armas Jsa, tead, Mis kahjuks tuleb meil', Su
 lastele kõik sead, Mis hea ja tarwis neil'; Mis sina ette
 wõtad, Kõik teed sa wägewast, Su meele pärast tõttad
 Kõik seadma usinast.

Kõik wõid sa, Issand, teha, Sest sul on rohke nõuu;
 Su töö on hästi näha, Su wiis on selge auu. Kes suu-
 dab wastu panna, Kui oma lastele Kõik abi tahad anda
 Siin hädas rohkeste?

Ehk wõtwad wastu panna Küll hoopis kuradid, Ei
 Jumal siiski anna Neil' wõimust ühtegi; Mis tema wõtab ette,
 See peab sündima, Mis tahab tema mõte, Peab korda minema.

Mu hing, nüüd looda rõõmsast Ja oota julgeste:
 Küll Jumal sinu hädast Sind peastab heldeste. Kui
 wõtad kannatada, Siis tuleb abi tõest, Sind wõtab rõõ-
 mustada Su Issand armu wäest.

Oh jäta mured maha, Mis südant waewawad Ja
 wõtwad walu teha, Et wäga kurwaks saad. Su lohus

pole seada Meid asju ilma peal: Küll Jumalal on teada,
Mis kasuks tuleb teal.

Kõik tema hooleks anna, Sest ta kõik targasti teeb;
Siis saad sa imeks panna, Kuis see kõik korda läeb, Kui
tema imeabi, Nii kui ta tõutand, Sind mureorust läbi
On armust awitand.

Küll wiimib wahest tulles Ta oma abiga, Et nagu
ristitules Si mäletaks sind ta; Si fiiski sind ta jäta, Waid
uskus katsub ta: Kas pead kinni teda Ka hädas rõõmuga?

Kui fiiski tema poole Sa hoiad kindlaste, Siis
näed sa tema armu, Kui sa ei mõtlegi; Siis tema ar-
must peastab Sind raske loorma alt, Mis üürisefeks
kestab Su kasuks ülewalt.

Dh õnnis sina oled, Sest liites, tänades Sa wõi-
must saad, ja tuled Auuehtes hiilgades; Suur Jumal
ise annab Sull' rõõmu rohkest, Et talle, kes sind peas-
tab, Sa laulad rõõmsaste.

Dh wõta lõpetada Kõik meie häda teal, Meid
nõtru toetada; Su helde isameel Hoolt kandku meie pä-
rast, Et meie peafeme Sest kurja ilma karest Ja taewa
läheme.

Wiijil: Jumal, wägew walitseja. 182.

Ei sa merde ära upu, Ära kardada sügamust! Ära
kardada, julgest astu! Ära kardada hulatusi! Piitse järel päike
paistab, Nii ka Jumal pea aitab.

Teed on wägew walitseja Meres meile walmis-
tand; Et wõiks rahwas kuival käia, Merd ta müüriks
ehitand. Käsi ta, jääb meri soiku, Kõrkjadki ei enam lõigu.

Wahwas süda, see käib läbi Mereft, sügawuseft ka,
Ta ei kardä hirmu, häbi, Waewa, surma waluga. Ei
tee hirmu talle tuuled, Ei sa wõimust temast tormid.

Sõjamees ei see ei wäsi, Kui ka sõda pitaks läeb,
Wäsimata sõdib käsi, Mõega külge ilka jääb. Jeesu jün-
ger, jää ka wahwaks: Siis jääd wõitlemises wõitjaks.

Kes on rändamisest tüdind, Leiab wiimaks puhla-
mist, Ja kes sõdimisest wäsiind, Saab ka ükskord hin-
gamist. Meie eel on Issand käinud, Meile rahu aset teinud.

Ristiinimese elu On siin nõnda enamist; Walu
järel tuleb walu, Risti kõrwas seisab rist. Jeesus kandis
risti walu, Walu täis ka meie elu.

Tee peal pead orust, metsast, Soodest, wetest, mä-
gedest Sina läbi käima wahwast, Waewas liiwa kõrbetest:
Kergem sinu tee ei ole Maa pealt üles taewa poole.

Kõik, oh armas Jeesus, sooga Tahan lända
rõõmsaste, Kui mind ländes käid ja mooga, Lähen
julgest edasi. Enese su omaks annan: Pane peale, mina
lannan!

Omäl wiisil 138.

Oh wõitlejad, et käige peale! Et käige Talle jälge-
des, Kes auuga läks Siioni mäele, Kõik waewa, naeru

kannates: Kui Pea ju wõidukrooni. saand, Laifl liige see, kes maha jäänd.

Mis kardate? Et seiske kindlast Nii walwates kui paludes, Eks Kristus wõimust saanud auusast Seal mau pead rõhudes? Müüd läige järel Waimu wäes, Siis wõidu saate Kristuses.

Kes Siionisse aset teinud, Ei pea nõdrust kaebama: „Kui pea olen hukka läinud, Ei enam wastu seisda saa!“ Sest Issand on, kes wahwaks teeb Ja nõtradele wäeks jääb.

Ons waenlane ka wäga julge, Ei ole fiiski häda sest: Küll saame teda (julgest tulge!) Weel ära wõita Talle wäest. Waat, ta ju põgenemas on, Sest Issand siin ja Riideon!

Eht mau fihwt küll kurja nõuab, Ja wahel liha wõimust saab; Weel Kristus imet teha jõuab, Ta wõitleb ja ka wõitu saab; Sest olge wahwad, tõstke healt, Ju wõitja tuleb appi sealt!

Ons nõdrus meil, siis Tall on tugew, Meil wae- sus, Issand rikas on, Ka imeteust on ta wägew, Kel peas on kallid wõidukroon. Eks see ei jõua aidata, Kes kõi wõib üles pidada?

Kas Jumal tõrgub appi tõttes? Oh läige peale julgeste! Teil olgu häbi taplust jättes, Kui araks, laifaks lähete! See sõjamehel' häbits just, Kui maha jääb ta pealikust.

Ei ükski saa auukrooni näha, Kui ta ei võitle
 Jeesu väes, Ei kurje himusid löö maha, Nii kaua kui
 veel hing ta sees; Kes aga võitleb, sõdib teal, Saab
 õige rahu kätte seal.

Siis valvake ja käige peale, Ja palves hästi
 võideldge Seks, kunni saame sinna mäele, Kus võitu
 laulab Tallele: Saab otša argipäeva töö, Siis hinga-
 misepäew on käl!

Omäl wiijil. 143.

Kes Jumalat nii lasseb teha, Kui tema tunneb üle-
 welt, Ei Jumal temast ära lähe, Ehk temal küll on häda
 lääes; Siis sina usku tunnistad, Kui hädas usud Jumalat.

Mis on sul suurest murest abi? Mis kasu annab
 kurvastus? Sa läed küll wanaks mure läbi, Ei lõpe
 sinu wiletsus; Kui sina liiaft muretsed, Siis oma waewa
 kaswatad.

Kõik olgu nii, kui Jumal tahab, Kes kõige asja
 tegija; Kuis tema sinu osa jagab, Nii pead rahul olema.
 Küll Jumal teab selgeste, Mis tuleb tarwis lõigile.

See Jumal, kes meid kurvastanud, Võib pea jälle
 rõõmusta; Kui muretund on mööda läinud, Siis tuleb
 tema abiga: Kust siis ju meel ei mõtlegi, Sealt tuleb
 abi finule.

Kui sina sattud wiletsusse, Siis ära mõtle süda-
 mes, Et see saand taewa õnne sisse, Kel illa kaunis

põlv on käes. Mis meie õnneks armame, Lääb hädaks, waewaks peagi.

Küll Jumalal' on kerge asi, Ja tema teeb ka sagedast, Et see, kel hästi käinud käsi, Saab waefeks, sandiks usinast: Seesama Jumal awitab, Et waene pea rikkaks saab.

Siis võta wiimselt see hea nõuu: Tee tööd ja palu Jumalat! Ja anna lauldes talle auu Ka siis, kui kurja kannatad. Kes Jumalast ei tagane, Ei Jumal seda unusta.

Omäl wiisil. 117.

Nüüd hingwad inimesed, Mets, welsed, linnukesed, Kõik ilm on magamas. Oh tõuse meel ja mõte Nüüd üles, võta ette, Mis Looja meele pärast on.

Kus on nüüd päike jäänud? Ta on ju looja läinud, Öö afemele saab. Et mingul sest mu sisse Mu päike, Jeesus ise, Mull' tõuseb, kes mind walgustab.

Jah looja läinud päike Ja kuldse tähte läige Teeb taewa särama. Nii saan ka mina paistma, Kui maast saab taewa tõstma Mind Jeesus suure auuga.

Mu ihu woodi tõttab, Ja riidist lahti võtab: See surma tähendab; Mull' annab uue kätte Mu Jeesus pea kätte: Ta auukuub mulle ehteks saab.

Mu pea, mu käed ja jalad On rõõmsad, et nad näewad, Et töö on lõpetud. Saa rõõmsaks, süda,

taewas Sa pole enam waewas, Waid patu koormast
peastetud.

Mu ära wäfind teha, Tööd pole enam teha, Müüd
wõta magada. See aeg küll jduab tulla, Mil sul wõib
walmis olla Seal mullas ase hingata.

Mu filmad raskeks läewad Ja magama nüüd jää-
wad. Kus jääb hing ihuga? Neid oma hooleks wõta,
Mull' waesel' warjuks tötta, Sa Jisraeli hoidija!

Mind tiiva alla wõta, Oh Jeesus, hästi kata Su
lanapojulest. Kui kurat tahab neelda, Siis lase inglid
leelda: Mu laps ja jäta rahule!

Ra teil, mu armsad, olgu Hea bö, ja ärgu tulgu
Teil' häda waewajaks! Head und teil' Jumal andku Ja
woodi ümber pangu Teil' inglirwäge kaitsejaks.

Omäl wiisil. 487.

Dota, hing, oh oota Jssandat ja, Tema peale
looda, Ta on peastija. Öö wististe Läeb sull' loidule,
Kalwe järel tuleb kuldne lewade. Murede marus ja häda
sees On sul warjuks Jumal, truu abimees.

Dota, hing, oh oota Jssandat ja, Tema peale looda,
Ta on peastija. Kui langes köil, Sul on warjupail,
Kangem kui su kaitaja pole laente käil. Ta on ju aitja
su häda sees. Meidki, Jssand, aita truu abimees.

Wiisil: Ma tahan jätta maha. 245.

Kes wõib mind hulla mõista, Kui Jumal on mu poolt!
Kes tahab vastu seista, Kui tema kannab hoolt?
Kui tema armu wari Mu ümber järeste, Mis wiha-
meeste kari Wõib teha minule?

Nüüd tean ja usun seda Ja kiidan julgeste, Et helde-
mat kui teda Si ole tõeste, Ja et ta igas asjas Mu ustaw
abimees, Ja et ta kõiges hädas Nüüd seisab minu ees.

Ja selle usu põhi On Kristus ja ta arm, Si ma
siis karta tohi, Si eksita mind hirm. Ma ise küll, mu
elu Si kõlba kuhugi, Mis Kristus annud mulle, See
maksab alati.

Mu Jeesus on mu õigus, Mu auu, mu walguš ka;
Kui teda mul ei oleks, Si ilmas tohiks ma Siis püha
Jumalale Weel filma näidata, Ta ees kui waha tules
Ma läeksin sulama.

Mu Jeesus on mind peasnud, Kui olin hulla
läind, Ta weripunast pattu On lumivalgeks teind. Ma
kiidan seda armu, Ja loodan julgeste, Si tunne lohtu
hirmu, Et ma küll patune.

Si wõi mind hulla mõista Mu raskest patu süüd,
Ka põrgutule walu Si hirmuta mind nüüd; Si karda
mina lohut, Si muudki äpardust, Sest Jeesule mind
kaitseb, Kes on täis armastust.

Ta Waim mu hinges elab, Mind hästi juhatab,
Kõik waewa, muret keelab, Kõik kurbtust kautab, Ta

saadab mu sees korda, Mis alatud ta käest; Ja aitab mind, et Abba Saan hüüda kõigest väest.

Kui olen arg ja lardan, Kui ahastus mu ees, Siis rääkimata sõnu Ta õhkab minu sees, Mis juu ei saa küll öelda, Kuid Jumal mõistab wist, Ta teab warsti ära Mu waimu õhkamist.

Waim tuletab mu meele Ta armu tõutust, Ja kiidab tema abi Ja tema halastust, Et tema ehitatud On mulle kena linn, Kus filmad seda näewad, Mis enne uskufin.

Seal mulle pärisosa On seatud algusest; Kui ilma pean jätma, Ei kau taewas käest; Kui siin ka nutma pean, Et rist mind wintfuta, Mu Jeesus, seda tean, Mind pärast rõõmustab.

Küll ma, kui Jeesusele Jään ihu, hingega, Ka pean risti kandma Ja waewa nägema. Siis teutus ja häbi Mu peale tulewad, Siis kurat ja ta wägi Mind wäga liusawad.

Ma olen jiski julge Ja seisn kartmata, Kõil jäägu Jsa hooleks, See wõib küll aidata. Laf' peale elu, wara Mult ära riisuda, Mind tema armastusest Ei üksi lahuta.

Maailm, see mingu hukka, Kui sa jääd minuga, Ei haawad, wermed ilmas Mind sinust lahuta; Ei nälg, mis waewab liha, Ei puudus, waesus ka, Ei ülemate wiha Mind pea segama.

Ei inglid ega wallad, Ei kõrgus, sügarvus, Ei meelehea, ei häda, Ei hirm, ei ahastus, Ei ükski asi, olgu See suur ehk väike ka, Mind sinu armu sülest Ei pea kiskuma.

Mu süda hüppab rinnus, Ei tunne kurvastust, Ja hõiskab ilka peale Ja on täis rõõmustust. Mu Jeesand Jeesus Kristus, See on mu rõõmustus, Ja mis mind laulma paneb, On taewa õnnistus.

Wiihil: Nüüd surnu teha matame. 37.

Kristuse veri, õigus ka On minu auukuub lõp-
mata: Ses kõlban Jumalale nüüd Ja kui ma taewa
lähen siit.

Kui kohtu ette lähen ma, Ei ükski tohi kaebada:
Ma olen andeksandmist saand, Tall on mu wõlad
kautand.

Sest Jeesus on mu Jeesand nüüd, See püha Tall,
kel pole süüd, Kes surnud risti peal mu eest: Ma seda
usun südamest.

Nüüd tema veri, tean ma, On ülem wara, otsata
Kõik armu täius tuleb sest, See maksab taewas igawest.

Nüüd Talle armust elan ma, Ta teenistuses rõõ-
muga, Ja sõdin waprast patuga, Ei elki enam meelega.

Ja jüski, kui saan taewa ma, Ei oma õigust nimeta,
Waid palun, et kui patune Saan were wäest rõõmusse.

Ra õndsad saavad minuga Siis oma Jeesust
tänamata: „Tall olgu kõrgest kiidetud, Et ilm on tema
lunastud!“

Jah, Jeesus, ole kiidetud, Et oled lapsiks sündinud,
Et lunastasid werega Münd ja ka kõige ilmamaa.

See weri saagu kuulatud, Ja sellega kõil puhastud,
Kes tahtwad oma patuga Su wete warju kippuda.

Muukuningas, mu Jeesuse, Sa Isa Poeg, ta far-
nane: Maailma peale halasta, Ja oma rahwast õnnista!

Wiihil: Nüüd, ristirahwas, laulage. 202.

„Küll kõrged mäed kõiguvad Ja madalaks nad saa-
wad, Küll mäekünkad liiguvad Ja aset wahetawad:
Ei minu arm saa muutuma, Ei midagi tasi puuduma!“ —
Nii ütleb meie Jhsand.

„Ra kaljud wõiwad katkeda, Ja tõusta mere põhi,
Ra tugew tamm saab murduma, Ja niidul närisib rohi:
See seadus aga seisma jääb, Mis sinuga mu heldus
teeb!“ — Nii ütleb meie Jhsand.

See seadus tehtud wete wäes, Ei wõi ta tühjaks
saada, Poeg wõttis Isa järje ees Meid seega lepitada;
Ta ise tapalambaks sai Ja seega kõigil' elu tõi, — Kuis
Isa seda seadnud.

Waat wikerkaar seal pilwedes On armu tähenda-
jaks, Nii sakrament on häda sees Ra kõige kinnitajaks.

Mis sõna sellest kuulutand, Kuis meie peal' arm halastand
On suures surmahädas.

Meil' taewa üks on lahti nüüd, Meid ootab isakoda,
Nüüd maksetud on weresüüd, Hing usub julgesti seda:
Küll lapseks saanud oleme, Ei patu laene wi hane Meid
jõua hulla saata!

Ja tõusku küll ta wete woog, Ei saa ta häwitama,
Ja tulgu kohtu wiha hoog, Küll saame õigeks jääma:
Mis ristmine on asutand Ja armulaud on kosutand, See
seadus peab seisma!

Ta põhi on ju armastus, Mis igaweste olnud, Ja
lõppemata halastus, Mis meie omaks tulnud: Mis Jsaft
ikka soowitud Ja Poja läbi täidetud Meil' kasuks, kes
ta wennad.

Seft werelirja Kolgatal' Arm meile maha pannud,
Ja seadus tehtud risti all, Mis Jeesus kinnitanud: Nüüd
lunastus on nende käes, Kes puhtaks saanud were wäes!
Kolmainus annab armu.

Seepärast mäed kõlugu Ja madalaks nad saagu,
Kõik mäekünkad liugu Ja aset wahetagu: Ei wõi see
seadus kõluda, Mis Jumal teinud meiega, -- Ta kindel
igaweste!

Omal wiisil. 144, 145.

Küll minu surm wõib ligi olla! Aeg ära läeb, ots
pea läe: Küll mullegi wõib ruttu tulla Su minu wiimne

tunnike. Jeesuse pärast palun ma: Mind aita õndsast lahkuda!

Rõik enne ööd võib teiseks minna, Kui oli vara hommikul; Et siin maailmas elan mina, On alati surm ligi mul. Jeesuse pärast palun ma: Mind aita õndsast lahkuda!

Oh õpeta ja, Jeesus, ise Mind otsa peale mõtlema, Et põgenen ju haavadesse, Ei patustipöörmist viivita. Jeesuse pärast palun ma: Mind aita õndsast lahkuda!

Mu maja asju aegsast seada Mind aita, ja mind walmista, Et võiksin sulle ikka öelda: „Tee minuga, kui tunned sa!“ Jeesuse pärast palun ma: Mind aita õndsast lahkuda!

Oh Jsa, patud kinni kata Kristuse püha werega, Ta haavadesse tahan matta Ma hinge, siis saan rahu ma. Jeesuse pärast palun ma: Mind aita õndsast lahkuda!

Ei midagi, kas elan, suren, Mind Jeesusest ei lahuta; Ta haavusse end peidan, ütlen: Mu Issand ja mu Jumal ja! Jeesuse pärast palun ma: Mind aita õndsast lahkuda!

Ma sain ta õigusega kaetud. Kui weest ja Waimust sündisin; Siis sai mu wana Adam maetud, Ja lapsepõlwe pärisin. Jeesuse pärast palun ma: Mind aita õndsast lahkuda!

Ja sõbigiks, joogiks andis ise Ta ihu, were minule, Ei ta mind jäta, minu sisse Ta jääb ja mina

temasje. Jeesuse pärast palun ma: Mind aita õndsast lahkuda!

Surm tulgu mulle homme, täna: Kõll wõitu saan ma Jeesuses, Ja armu warjul seisn mina, Ma hoitud tema were sees. Jeesuse pärast palun ma: Mind aita õndsast lahkuda!

Ma senni Jumalaga elan, Ja suren wiimaks julgeste, Nii kui ta teeb, nii rahul olen; Ma tean, usun tõeste: Jeesuse weres pean ma Siit õndsast ülsford lahkuma.

Omäl wiijil. 161.

Jeesus, Õnnistegija, On mu lootus kunni elan, Seda tean: temaga Surmasti ma julge olen, Kui ka pime surmabõ Saadab hirmu minule.

Jeesus, peastja, elab weel, Sest ma saan ka elu näha, Elan pärast taewas seal, Surm ei wõi mull' hirmu teha; Jeesu liige olen ma, Mind ei jäta maha ta.

Ühte olen temaga Igaweste tollu antud, Oma usu käega Tema külge kinni pandud: Sest mind surm ei hirmuta, Ega temast lahuta.

Piha olen, pean ka Ülsford jälle põrmuks saama; Seda tean, fiiski ta Saab mind mullast äratama, Et wõin tema auu sees Ikka seista tema ees.

Jumalat siis tõeste Saan ma omas lihas näha. Seda usun kindlaste, Sest mu Jumal wõib kõik teha; Ka jes ihus igawest Saan ma näha Jeesusest.

Selle oma filmaga Saan ma Jeesust ära tundma,
 Mina, mina ise ka Saan seal tema süles istma, Muud
 kui, mis siin nõder weel, See on minuft lahkund seal.

Mis siin nutab ärdaste, On seal rõõmus Jeesu
 süles, Maine ihu maetakse, Taewaline tõuseb üles. Siin
 küll ihu lihalit, Aga seal ta waimulit.

Oh mu liikmed, olge weel Rõõmsad, et teid Jeesus
 kannab! Ära ole kurb, mu meel, Jeesus surmas elu
 annab, Kui kord läbi haudade Pasun hüüab: Ärgake!

Ärge kartke hulatuft, Ega haura, pörgu hirmu!
 Jeesus saadab rõõmustuft, Annab igaweste armu; Ta
 kõil waewa lõpetab Ja teid taewa ülendab.

Shaldage südamest Patu hinuft lahti saada, Wõtke
 aegsast kõigist wäest Oma Jeesust armastada Nõudku
 süda hoolega, Sinna, kus on isamaa.

Püha kirja lugemised.

I.

Ma tõstan oma silmad üles mägede poole, kust mu abi tuleb.

Mu abi tuleb Jehoowa käest, kes taewa ja maa teinud.

Ei ta lasje su jalga wääratada; ei see tuku, kes sind hoiab.

Waata, ei see tuku ega uinu magama, kes Jisraeli hoiab.

Jehoowa on, kes sind hoiab, Jehoowa on su wari su paremal käel.

Päewal ei pea päike sind waevama, ega kuu öösel.

Jehoowa hoiab sind kõige kurja eest, tema hoiab su hinge.

Jehoowa hoiab su wäljaminemist ja sinu sissetulemist nüüd ja igaweste.

Laaw. I. 121, 1—8.

II.

Jumal on meile warjupaigaks ja tugewuseks; ta annab ennast küll leida kui abimees kõiges ahastuses.

Seepärast ei karda meie mitte, kui maa asemelt liiguks, ja kui mäed kõigutšid merede põhjas,

Kui kõik nende wesi kohiseks ja segaseks läheks, kui mäed meretõusmise pärast wõtaksid wäriseda. Sela.

Süüski rõõmustawad jõgi ja tema sooned Jumala linna, ja Kõigeförgema pühi majasid.

Jumal on seal lest paigas, see ei pea kõituma; Jumal aitab teda, kui hommiku jõuab.

Paganad möllawad, kuningriigid kõiguwad; teeb ta healt, siis sulab maa ära.

Wägede Jehoowa on meiega, Jakobi Jumal on meile warjupaigaks. Sela.

Winge ja waadake Jehoowa tegusid, kes maa peale saadab ärähäwitamised;

Kes sõdimised lõpetab maa otsani; ta murrab ammu katti ja raiub piigi otsast ära, sõjawankrid põletab ta ära tulega.

Seiske! Tundke, et mina olen Jumal; ma tahan kõrgetks saada paganate seas, kõrgetks saada maa peal.

Wägede Jehoowa on meiega, Jakobi Jumal on meile kõrgetks warjupaigaks. Sela. Taaw. I. 46, 1—12.

III.

Kes kõigeförgema Jumala kaitsmise all elab, ja alati Kõigewägewama warju alla jääb,

See ütleb Jehoowale: Sina oled mu warjupaik ja mu tugew linn; mu Jumal, kelle peale ma loodan.

Seft tema peastab sind ära linnupüüdjä paelast, kahjutegewa katku käest.

Dma tiiva julgedega katab ta sind, ja tema tiibade alla wõid sa kippuda; tema tõde on kilp ja sõjariist.

Ei ja pea mitte kartma öö hirmu, ega noolt, mis päewa ajal lendab,

Ei kattu, mis mustas pimedas käib, ega surmatõbe, mis lõuna ajal ära raiskab.

Ehk tuhat langewad sinu kõrwa ja kümmetuhat su parema poole, ei pea see mitte su ligi saama.

Aga oma silmaga pead sa waatama ja näha saama, kuidas hõelate kätte maksetakse.

Sest sina, Jehoowa! oled mu warjupaik; sina, mu hing, oled Kõigefõrgema oma eluasemeks wõtnud.

Ei lasta õnnetust su peale tulla, ja wiga ei pea mitte ju maja ligi saama.

Sest tema tahab oma inglid sinu pärast käsida, et nemad sind peawad hoidma kõige su teede peal;

Käte peal peawad nemad sind kandma, et ja oma jalga wastu kivi ei tõuka.

Tõmmu lõukoerte ja wihafema madude peale pead sa tallama; ja pead noored lõukoerad ja lendawad maud ära tallama.

Sest ta armastab mind wäga, seepärast tahan ma teda ära peasta; ma tahan teda ülendada, sest ta tunneb mu nime.

Tema hüüab mind appi, ja ma tahan temale wastata; mina olen tema juures ahastuses, ma tahan teda wälja kiskuda ja teda auustada.

Bitka eaga tahan ma teda täita, ja oma õnnistust temale näha anda.

Taaw. I. 91, 1—16.

IV.

Jehoowa on mu karjane, ei mulle pole ühtigi waja.

Roore rohu maade peale asutab ta mind, ta saabab mind hingamise wee juure;

Ta jahutab mu hinge; ta saadab mind õiguse jälgede peale, oma nime pärast.

Ka siis, kui ma käin surma warju orus, ei kardata ma kurja, sest et sina mooga oled; sinu kepp ja su sau need samad trööstivad mind.

Sa walmistad mu ette ühe laua mu waenlaste nähes; ja wõiad mu pead õliga, mu karikas on hästi täis.

Headus ja heldus aga peawad mind taga ajama kõige mu elu aja, ja ma jään Jehoowa kotta kauaks ajaks.

Taaw. I. 23, 1—6.

V.

Wäga õnnis on see, kelle üleastumine on andeks antud, kelle patt on finni kaetud!

Wäga õnnis on inimene, kellele Jehoowa ülekohut ei arwa süüks, ja kelle waimu sees ei ole kawalust.

Kui ma pattu finni pidasin, siis läksid mu luudfondid wanaks igapäew minu õigamise pärast.

Sest su käsi oli raske mu peal ööb ja päewad; mu toiduse rammu on ära kuivanud otsegu juise põua läbi. Sela.

Oma patu andsin ma sulle teada, ja oma ülekohut ep ole ma finni katnud; ma ütlesin: Ma tahan iseenele peale oma üleastumised tunnistada Jehoowale; siis andsid sina mu patu ülekohtu andeks. Sela.

Seepärast wõtawad sind paluda kõik wagad armu ajal; tõeste, kui suur wesi tõuseb, ei ulata see nende ligi.

Sina oled mulle warjuks, ja hoiad mind ahastuse eest; ja annad mulle rohkesti rõõmuga laulda, et sa mind peastad. Sela.

Taaw. I. 32, 1—7.

VI.

Mu hing! kiida Jehoowat, ja kõik, mis minu sees, tema püha nime.

Mu hing! kiida Jehoowat, ja ära unusta mitte tema heategemisi ära.

Tema on see, kes kõik su ülekohtu andeks annab, kes ära parandab kõik su wigadused;

Kes su elu lunastab hukatusest, kes sind ehitab helduse ja halastusega kui krooniga;

Kes sinu suu täidab heaga, et su iga uueks saab kui kottal.

Jehoowa teeb õigust, ja annab kohut kõigile, kellele liiga tehakse.

Ta on Moosesele oma wiisid teada annud, Iisraeli lastele oma teud.

Halastaja ja armuline on Jehoowa, pitka meelega ja rikas heldusest.

Ei ta võta lõppemata kõwaste waielda, ega igaweste wiha pidada.

Tema ei tee meile mitte meie pattu mööda, ja ei taju mitte meie kätte kõik meie ülekohtu mööda.

Sest nii kõrge kui taewas on üle maa, nõnda võtab tema heldus wõimust nende üle, kes teda kardavad.

Õhke kui hommiku pool kaugele on õhtu poolt ära, nii kaugele saadab ta meie üleastumised meist ära.

Õhke kui isa laste peale halastab, nõnda halastab Jehoowa nende peale, kes teda kardavad.

Sest ta teab meie sündimist; see on tema meeles, et meie põrm oleme.

Waeße inimese päevad on kui rohi, ta õitseb nõnda kui dieke väljal;

Kui tuul tema üle läheb, siis ep ole teda enam, ja tema aße ei tunne teda mitte enam.

Aga Jehoowa heldus on igawestest igaweste nende peal, kes teda kardavad, ja tema õigus jääb laste lastele,

Neile, kes tema seadust peavad, ja kes mõtlewad tema käskimiste peale, et nemad nende järele teevad.

Jehoowa on oma auujärge taewas finnitunud, ja tema kuningriik walitseb kõitide üle.

Kiitke Jehoowat, teie tema inglid, teie wägewad wahwad, kes teie tema sõna järele teete, tema sõna healt kuuldes.

Kiitke Jehoowat, kõik tema wäed, tema teenrid, kes teie tema meele pärast teete.

Kiitke Jehoowat, kõik tema teud kõigis tema walit-
suje paigus! Kiida, mu hing, Jehoowat!

Laaw. I. 103, 1—22.

VII.

Õndsad need, kes waimust waeßed; sest nende pärast on taewariik.

Õndsad need, kes kurwad on; sest nemad peavad jaama rõõmustatud.

Õndsad on tasafed; sest nemad peavad maa pärima.

Õndsad need, kellel nälg ja janu on õiguse järele; sest nemad peavad täis jaama.

Õndsad on armulised; sest nemad peavad armu jaama.

Õndsad need, kes puhtad südamest; sest nemad peawad Jumalat nägema.

Õndsad on rahu nõudjad; sest neid peab Jumala lapsiks hiiütama.

Õndsad need, keda taga kiusatakse õiguse pärast; sest nende pärast on taevariik. Matt. 5, 3—10.

Aga mina ütlen teile: Armastage oma vihamehi; õnnistage neid, kes teid ära wammuvad; tehke head neile, kes teid wihtawad, ja paluge nende eest, kes teile liiga teewad ja teid taga kiusawad;

Et teie wõiksite saada oma Isa lapsiks, kes taewas on; sest tema lasseb oma päikese tõusta kurjade ja heade üle, ja lasseb wihma sadada õigete ja ülekohtuste peale.

Sest kui teie neid armastate, kes teid armastawad, mis palga jaate teie sest? Eks tõlnerid ka jedasama ei tee?

Ja kui teie ükspäinis oma wendade wastu lõbusad olete, mis head teete teie enam kui teised? Eks tõlnerid ka nõndasamuti ei tee?

Seepärast peate teie täieste wagad olema, nõnda kui teie Isa taewas täieste waga on. Matt. 5, 44—48.

Paluge, siis peab teile antama; otsige, siis peate teie leidma; koputage, siis peab teile lahti tehtama.

Sest igaüks, kes palub, see saab; ja kes otsib, see leiab; ja kes koputab, jellele tehakse lahti.

Ehk misjugune inimene on teie seas, kui tema poeg temalt leiba palub, kas ta peaks temale tivi andma?

Ja kui tema kala palub, kas ta peaks temale mau andma?

Kui müüd teie, kes teie kurjad olete, mõistate häid andid anda oma lastele, kui palju enam annab teie Isa taewas häid andid neile, kes teda paluwad?

Kõit nüüd, mis teie ial tahate, et inimesed teile peavad tegema, nõndasamuti tehke ka teie neile; sest see on käst ja prohvetid.

Minge sisse kitsast väravast. Sest see värav on lai, ja see tee on suur, mis hukatuse sisse viib; ja palju on neid, kes sealt sisse lähavad.

Sest see värav on kitsas, ja see tee on vaervaline, mis elu sisse viib; ja pisut on neid, kes seda leiavad.

Matt. 7, 7—14.

VIII.

Teie jüda ärgu ehmatagu mitte. Uskuge Jumala sisse, siis usute teie ka minu sisse.

Minu Isa majas on mitu eluasjet. Kui see nõnda ep oleks, siis ütleksin mina teile: Ma lähen, teile aset valmistama.

Ja kui ma saan läinud, ja teile aseme valmistanud, siis tulen mina jälle, ja tahan teid enese juure võtta, et teie ka olete, kus mina olen.

Ja teie teate, kuhu mina lähen, ja teed teate teie.

Toomas ütleb tema vastu: Jeesand, meie ei tea, kuhu ja lähed; ja kuidas võime meie teed teada?

Jeesus ütles tema vastu: Mina olen tee ja tõde ja elu. Ükski ei saa Isa juure muidu, kui minu läbi.

Kui teie mind tunnete, siis tunnete teie ka minu Isa. Ja sest ajast tunnete teie teda, ja olete teda näinud.

Bilippus ütleb temale: Jeesand, näita meile Isa, siis saab meile sest küll.

Jeesus ütleb tema vastu: Kui kaua aega olen mina teie juures, ja sina ei ole mind mitte tunnud,

Wilippus? Kes mind on näinud, see on Jsa näinud; kuidas ütled sina siis: Näita meile Jsa?

Eks ja usu, et mina Jsa sees, ja Jsa minu sees on? Mina ei räägi mitte iseenesest neid sõnu, mis mina teile räägin. vaid Jsa, kes minu sisse jääb, teesama teeb neid tegusid.

Ustuge mind, et mina Jsa sees olen, ja et Jsa minu sees on; aga kui mitte, siis usstuge mind nendesama tegude pärast.

Tõeste, tõeste, mina ütlen teile: Kes minu sisse usub, see teeb ka neid tegusid, mis mina teen, ja teeb veel suuremaid kui need on; sest mina lähen oma Jsa juure,

Ja mis teie ial palute minu nimel, seda tahan mina teha, et Jsa saaks auustatud Poja sees.

Kui teie midagi minu nimel palute, siis tahan mina seda teha.

Kui teie mind armastate, siis pidage minu käjusõnad;

Ja ma tahan Jsa paluda, et tema annab teile ühe teie rõõmustaja, et tema teie juure igaweste jääb,

Tõde Waimu, keda maailm ei wõi vastu wõtta, sest ta ei näe teda mitte, ega tunne teda mitte. Aga teie tunnete teda; sest tema jääb teie juure, ja peab teie sees olema.

Mina ei taha teid mitte waesiks lapsiks jätta; mina tulen teie juure.

Weel on pisut aega, siis maailm ei näe mind mitte enam; aga teie peate mind nägema; sest mina elan, ja teie peate elama.

Sel päewal peate teie tundma, et ma olen oma Jsa sees, ja teie minu sees, ja mina teie sees.

Kellel minu käjusõnad on, ja kes neid peab, see on see, kes mind armastab. Aga kes mind armastab, teda armastatakse minu Isast, ja mina tahan teda armastada, ja iseennast temale ilmutada.

Tema vastu ütleb Juudas (mitte Isariot): Issand, mis see on, et ja ennast meile tahad ilmutada, ja ei mitte maailmale?

Jeesus vastas ja ütles temale: Kui teegi mind armastab, küll see peab minu sõna; ja minu Isa armastab teda, ja meie tahame tema juure tulla, ja eluaset tema juure teha.

Kes mind ei armasta, see ei pea minu sõnu. Ja sõna, mis teie kuulete, ep ole mitte minu, vaid Isa sõna, kes mind on läkitanud.

Seda olen mina teile rääkinud, teie juures olles.

Aga trööstija, Püha Waim, keda minu Isa tahab läkitada minu nimel, seesama peab teile õpetama kõik, ja teie meele tuletama kõik, mis mina teile olen ütelnud.

Rahu jätan mina teile, oma rahu annan ma teile. Mina ei anna teile mitte, nõnda kui maailm annab. Teie süda ärgu ehmatagu, ega saagu mitte araks.

Johan. 14, 1—27.

IX.

Mis peame meie nüüd fenna juure ütleva? Dns Jumal meie poolt, kes võib meie vastu panna?

Kes oma enese Bojalegi pole armu annud, vaid on teda meie kõikide eest ära annud; kuis ei peaks tema mitte ka jellešamaga meile kõik armust andma?

Kes võib nende peale süüd tõsta, kes Jumala äravalitsetud on? Jumal on see, kes õigeks teeb.

Kes on, kes võib hukka mõista? Kristus on see, kes surnud, ja mis veel enam, kes ka üles äratatud, kes ka on Jumala paremal käel, kes ka meie eest palub.

Kes võib meid lahutada Kristuse armastusest? Kas viletsus, ehk ahastus, ehk tagatiusamine, ehk nälg, ehk alastus, ehk häda, ehk mõdt?

(Mõnda kui kirjutatud on: Sinu pärast tapetakse meid kõige päeva; meid arvatakse tapalambaks.)

Uga selle kõige sees saame meie võinust küll selle läbi, kes meid on armastanud.

Seft mina olen see peale julge, et ei surm ega elu, ei inglid, ei würstid ega wägewad, ei see, mis praegu, ega mis tulew on,

Ei kõrgus ega sügawus, ega ükski muu loom ei wõi meid lahutada Jumala armastusest, mis on Jeesuse Kristuse, meie Issanda, sees. Room. 8, 31—39.

X.

Pärast seda nägin ma, ja waata, suur hulk rahwast, mis ükski ei wõinud üles arvata, kõigist paganatest ja sugu-harudest ja rahwast ja keelist, need seisid aujärje ees ja Talle ees, ehitatud pitka walge riietega, ja palmi oksad nende käes,

Ja kisendasid suure healega, ja ütlesid: Õnnistus tuleb meie Jumala käest, kes aujärje peal istub, ja Talle käest!

Ja kõit inglid seisid aujärje ja wanemate ja nelja elaja ümberingi, ja heitsid aujärje ette filmili maha, ja kummardasid Jumalat,

Ja ütlesid: Amen, kiitus ja auu ja tarkus ja tänu ja auustus ja vägi ja rammu olgu meie Jumalale igaweste igaweseks ajaks! Amen.

Ja üks wanematest kostis, ja ütles minu wastu: Kes on neeldinatsed, kes walge pitka riiega ehitatud, ja kust on nemad tulnud?

Ja ma ütlesin temale: Issand, sina tead. Ja tema ütles mu wastu: Neeldinatsed on, kes tulevad suurest wiletsusest, ja on oma pitkad riided ära pesnud, ja on oma pitkad riided walgeks teinud Talle weres.

Seepärast on nemad Jumala auujärje ees, ja teeniwad teda ööd ja päewad tema templis; ja kes auujärje peal istub, wõtab nende üle warjata.

Meil ei pea enam nälga ega janu enam olema; ei peagi nende peale langema päike ega mingisugust palawat;

Sest Tall, kes kesk auujärge on, peab kui karjane neid hoidma, ja neid juhutama elawa wee hallikate juure, ja Jumal wõtab kõik filmapisarad nende filmist ära pühtida.

Johan. ilm. 7, 9—17.

Pühitene igapäevane palveraamat.

Pühapäeval.

„Palwate, seiske usus, olge kui mehed, jaage kangeks.“
1. Korint. 16, 13.

Kodu hüüavad kiriku kellad, waihes kiriku rahus on kogudus koos Jumalat palumas. Aga siin, ehk hüüab suurüüfide raudne suu. Mispärast tuletame koduseid asju meele? Kas peame hädaldama ja kurtma, et meie kodunt kaugel oleme? Ei! Argu rõhugu meid raskused, waid tehku nad meid meheks. „Olge kui mehed,“ ütleb Paulus. Mehist meelt läheb meile tarwis, kas meil tuleb wõidelda waenlaste sõjawäe wastu, wõi oma patu wastu. Aga mehist meelt on meil ainult siis, kui meie usus seisame. Oma julgus kaob warsti, kui hädadoht ligi on, aga kes Issandat ootavad, need jaawad uut jõudu. Seisake usus. Kodu hüüavad kiriku kellad. Kodune kogudus tuleb koftu ja palub ka sinu eest, kes sa kaugel oled. See toetagu sind, see tehku sind kindlaks: meie oleme üks teise liikmed, kes üks teise eest wälja astuwad; aga meie pea on Jeesus. Tema külles olgem, tema sees jaagem kindlaks.

Palwe. Issand Jeesus Kristus, ole ja ise meie pea, ja aita meid, et meie sinu külge jääme. Issand,

meil on murepäewad siin wõeral maal. Mita meid, et meie kõit mured sinu peale heidame ja siis kui mehed seisame ja wõitleme. Wõta meie omassed, kes kodu mures on, oma warju alla ja lase meid jälle üks teise silmi näha. Mita meid, et meie sinu igawest rahu teaksime oodata. Amen. Meie Ista...

Esmapäetwal.

„Küll Jehooma wõtab teie eest sõdida, ja teie peate wait seisma.“
2. Moosj. 14, 14.

Kas ja tead, mis õnnis tundmus see on, kui süda wait on, kui waitne rahu hinge täidab. Sul on ehk niisugused kallid tunnid meeles, kus ja omaste keskel kodu olid ja kõit asi läks õnnelikult korda, ja ja kiitsid rõõmuga oma Istaandat. Jah siis oli süda wait. Aga nüüd: üks tuhin ja kára! Kes teab mis järgmine silmapilk toob! Kuidas siis süda wõib wait olla? Jumala juures on minu hing wait. Kui ja ise kõit peatsid otjustama, kui sina ise omale teerada peatsid seadma, kui ja ise omast wäest peatsid wõitlema, siis ei oleks küll rahu loota. Aga Jehooma sõdib teie eest. Õnnis see, kes seda usub. Jumala wägew käsi juhatab kõit. Tema käsib, ja see sünnib, tema ütleb ja see seisab walmis. Ja tema on meie helde isa, ja neile, kes teda armastawad, peawad kõit asjad heaks tulema. Usu seda, armas wend, käi oma Istaanda teede peal, anna ennast tema hoolets, tema ei ole mitte sinu wastu, waid on sinu poolt. Jehooma sõdib, ja sinu hing olgu wait.

Palwe. Istaand, meie Jumal, meie täname sind, et ja meie poolt oled. Sa oled oma ainusiündinud Poja

meile annud, küll ja tahab meile temaga kõik armust anda. Issand, ja meie truu Jumal, aita ja aga meid, et meie sind usume, et meie kõik sinu hooleks jätame ja wait oleme omas hinges. Sinu hooleks jätame oma elu, sinu hooleks kõiki omaisid kodu. Truu Jumal, walwa ja. Amen. Meie Issa...

Teisipäeval.

„Seit Jehoowa filmad käiwad kõik maa läbi, et ta ennast nende wastu näitab kindla olewat, kelle süda heakohtlane on tema wastu.“

2. Aja raam. 16, 9.

Sa oled kodumaast kaugel. Sa ei näe omaiseid ja omaised ei näe sind. Aga üks on kodumaast sinuga siia tulnud. Ühe film näeb sind, kes sind ka kodu on näinud. Jehoowa filmad käiwad kõik maa läbi. Need sõnad tulewad meile meelde, et Issanda filmad midagi otsiwad. Ja mis nad siis otsiwad? Kas ta otsib meist wiga, et ta meid wõiks nuhelda? Küll ta näeb ka meie wiga. Aga seda ta ei otsi; waid ta otsib, kus ta wõiks õnnistada; kus ta kindlaks abiks wõiks olla. Ja kellele on ta kindlaks abiks? Sellele, kelle süda heakohtlane on. See tähendab, kes otsekohene on, kes ilma kawaluseta teda nõuab. Kuulge seda töötust: Jumal näitab ennast meie wastu kindla olewat, kui meie teda ilma kawaluseta nõuame. Ja kui ja teda ka tüki ajaks oled unustanud, täna nõua teda heakohtlase südamega ja ta annab ennast leida.

Palwe. Armas taewane Issa! Anna mulle seda, et ma heakohtlase südamega sind saaksin nõuda. Aita, et kõik paljas komme minust maha jääks, et ma tõjise

nälja ja jänuga sinu abi otjima hakkatsin. Ja anna ennast siis ka leida oma tdotust mööda. Olgu su pale minu poole pöördud. Ma olen nii waene ja rahutu, tee ja mind kindlaks. Sinu silmad juhatagu ka minu omatseid kodumaal. Amen.

Kesküädalal.

„Rahu jätan mina teile, oma rahu annan ma teile.“

Johan. 14, 27.

Rahu lubab Jeesus anda! Siis ta wist räägib tulewikust, taewa rahust? Ega siin wõi rahu olla? Mis muud, kui sõjariistade müdin ja suuretükkide ragin, ja üks kisa ja kära. Jah, kodumaal wõiks weel rahu olla, kus meil süüa ja juua, ja oma hea ase on magamisjeks. Aga kas siis soldati põlwes mingit rahu on. Tõber, ka keft kisa ja kära, keft maailma rahutust wõib süda rahul olla, kuna ta kõige paremates elutingimistes wahel rahutu on. Kus on siis rahu? Meie patt teeb meid rahutumaks, aga wäga õnnis on see, kelle üleastumine on andeks antud. Meie mure teeb meid rahutumaks, aga kes oma mured Jumala peale heidab, sel on rahu. Jumala juures on minu hing wait. Siis waata igapäew, et su wahkord Jumalaga jälle selgetks saab, et sa midagi tema eest ära ei warja, et ei kõige wähem patt andeks andmata ei jääks. Siis saab süda waitjeks keft elu rahutuse sees.

Palwe. Isjand Jeesus Kristus, sina oled minu eest surmud ja oled mulle teed lahti wõtnud Isa juure. Aita, et sinu rist alati mu hinge põhjas hülgaks, et ta alati mu waimu silma ees oleks, kui patt ja mure mind tahawad rahutumaks teha. Anna mulle ka täna oma

rahu. Kustuta kõik minu süüd oma püha kalli verega. Lase ka minu omašed kodumaal oma rahu maitsta. Täida ka meie ülemate südamed oma rahu andidega, et ka maailm rahu saaks. Amen.

Reljapäewal.

„Weereta Jehoowa peale oma teed ja looda tema peale; küll ta toimetab kõik hästi.“ Taaw. I. 37, 5.

Issanda meie Jumala teed on küll sagedaste teised, kui meie teed ja tema mõtted kõrgemad, kui meie mõtted, aga kõik tema teed, — ka kõige raskemad, — on ikka armu teed ja tema mõtted rahu mõtted, kui meie aga tema peale loodame, tema hooleks endid kõigešt südamešt anname ja tema peale kõik oma mure heidame; siis saame ikka jälle tunda, et tema kõik hästi toimetab, meie liigi on iga päew oma tõotust mööda, meid hoiab ja kaitseb, ja et ka kõige raskemad teed meile mitte õnnestuseks, waid õnnistuseks saawad. — Seepärast weereta Jehoowa peale oma teed ja looda tema peale, — kanna aga hoolt, armas hing, et tema sinu Issand ja Õnnistegija alati sinu silmade ees ja sinu südames oleks ja et sa temast ei lahku ja teda ära ei unusta, siis pole sul ühtegi karta: Issand, kõigewägewam Jumal on sinu poolt, kes wõib sinu wastu panna? Issanda armu tiivade all oled sina, — küll ta toimetab kõik hästi. Jah, siis wõid sa püha lauljaga julguste kiita: „Kes kõigefõrgema Jumala kaitsemise all elab, ja alati kõigewägewama warju alla jääb, see ütleb Jehoowale: Sina oled mu warjupaik ja mu tugev linn, mu Jumal, kelle peale ma loodan“.

Balwe. Issand, minu Õnnistegija! Aita mind, et ma kõigest südamest sinu peale loodan ja kindlas usus oma ihu ja hinge ja kõig oma elu sinu kätte amman ja sinu hooleks jätan. Oh anna mulle andeks, et ma nii sagedaste mitte sinu teede peal ei ole käinud, vaid oma teed, oma liha tahtmise järele, ja aita, et see raske sõja aeg mind vägevaste sinu juure kutsuks ja tõmbaks, et ma sinu oma võiksin olla ja jääda, olgu elu ehk surm, siin ja seal igaweste. Amen.

Reedel.

„Iga hing heitku ülemate alla, kellel kõige ülem meelevald on. Kes ülemad on, need on Jumalast seatud.“

Room. 13.

Soldat peab sõnakuulmist õppima, peab alla heitma. Seda nõutakse tingimata. Sellest ka ükski ei pease. Kes sõna ei kuule, see langeb nuhtluse alla. Aga meie ei pea üksnes kartuse pärast sõna kuulma, vaid ka südametunnistuse pärast, mitte nurisedes, vaid hea meelega. Ja kui see sulle wahel raske on ja soldatiteenistus sind tüütab, siis mõtle: Jumal nõuab sõnakuulmist. Oma ülemate sõna kuuldes teenin ma ühtlasi Jumalat. Ja sellega saadab inimene ka ise enesele head. Sõnakuulmisele harjutusel on väga palju tähtsust kõige meie elu kohta. Kes on õppinud alla heitma, see õpib ka enese üle walitsema. Seepärast ära waata ialgi nurisedes oma ülemate peale, vaid pea meeles, et nad Jumalast on seatud. Küll raske teenistuse aeg võib üheks tähtsaks õppimise ajaks saada, mis rohkestest wilja kannab.

Balwe. Issand, meie Jumal! Aita mind, et ma hea meelega sõna kuulen ja oma ülemate tahtmist

teen. Ära lasse mind seda iialgi unustada, et nad jinuist seatud on. Võta ja ise kõik minu ülemad, kõige enam meie kallist Keisri Herrat ja kõik tema perekonda oma kaitse alla. Anna talle võitjat sõjaväge, et kõik waenlased meie kodumaa piiridest eemale jääksid; anna meile jälle rahu-päivi. Amen.

Lauapäeval.

„Jumala rahwal on veel üks hingamise aeg ees.“

Ebr. 4, 9.

Nädal lõpeb otja. Nõnda lähuvad meie päevad mööda; päev päeva järel, nädal nädala järel. Ja nädalatest saavad aastad, ja aastatest — meie eluaeg, mis ka pea võib lõppeda. Ja mis siis? Usklik teab: Jumala rahwal on hingamise aeg ees. Nagu temal, kui nädal lõppenud on, pühapäev ees on, nõnda eluaja lõpul hingamise aeg. Pärast selle elu tüli ja muret, ahastust ja viletsust võib hingata; seal kus enam waeva ega viletsust, ega pattu, ega surma ei ole. Et see ole kallis töötus! Aga kas ta käib ka jinu kohta. Jumala rahwal on hingamise aeg ees — kas sa oled Jumala rahvas? Katsu ennast täna läbi. Mis on Jumal möödaläinud nädala jooksul jinuist leidnud? Kas sa oled Jumala käske meelest pidanud? Kas sa oled palves tema osadust otjunud? Kas oled oma mured tema peale heitnud? Kas oled kõik oma süüd oma Ünnistegija ette kannud? Täna hüüab sind Issand, täna kuule tema healt ja tule. Küll sa siis juba täna saad midagi sellest hingamisest tunda mida meie ootame.

Pa lve. Armas taevane Isa! Jälle on nädal mööda läinud, jälle on mitu sammu ära käidud igavese

elu poole. Oh Issand! Sinu ette tulen ma täna kõige oma koormaga. Küll ma olen ka selle nädala jooksul mitu korda elanud, omas teenistuses, oma sõnade, mõtete ja tegudega. Ega ma ole seda itka meeles pidanud, et ma julle pean aru andma. Armas Issand, anna mulle seda kõik andeks. Anna mulle oma Püha Vaimu, et ma südamest sinu poole pöoran ja siis ka sinu hingamist maitsta saan. Amen. Meie Issa. .

Palwed

mitmesuguste sündmuste kohta soldati elus.

1. Soldati liputvannu.

Mina töotan ja wannun kõigevägevama Jumala ees ja tema püha evangeliumi juures, et ma tahan ustav olla Keiserlikule Majesteedile, oma tõjisele ja päri-
sele Kõigearmulisemale Suurele Keisri Herrale, Kõige Veneriigi Tševalitšejale, Nikolai Aleksandrowitšile, ja Keiserlikule Kõrgusele, Veneriigi Auujärgpärijale, Tšesareewitšile Suurwürstile Aleksei Nikolajewitšile. Ma tahan neid truuste ja auusaste teenida, ja ei taha selle juures omast elust mitte hoolida, kummi wiimse weretilgani. Mina tahan kõiki Keisri Majesteedi kõrge isewalitsuse wäe ja wõimuse päralt olevaid digusi ja eesdigusi, mis nüüd-
diste seaduste läbi ju kinnitatud ja edespidi seaduslikul kombel weel kinnitatakse, hoida ja kaitsta, nii kui mõistus, jõud ja rammu iganes kannab. Keisri Majesteedi ja tema maa waenlastele tahan mina ihuga ja werega, sõja-

wäljal ja kindluste sees, wee peal ja fuiwal maal, lahingu-
tes ja wõitlustes, piiramistes ja tormijooksmistes ja igas
muus asjas, mis sõjas juhtuda wõib, wahwaste ja wõimsaste
wastu panna. Ma tahan igal ajal, nii palju kui jõuan, kõite
seda edendada püüda, mis Keisri Majesteedi truu teenistuse
ja riigi kasu kohane wõib olla. Aga kui mina midagi kuulen,
mis Keisri Majesteedi kasudele wõiks kahju eht kaotust teha,
siis tahan seda jalamaid üles anda ja ka ise kõigest wäest
püüda kahju ära hoida. Iga riigisaladust, mis minu kätte
ustasse, tahan ma murdmata pidada. Oma ülematele tahan
ma kõigis asjus, mis riigi tulu ja teenistuse kohta käiwad,
nõnda kui kohus, sõnakuulmist üles näidata ja kõik puhta
südametunnistuse järele teha ja toimetada. Omakasu, su-
guluse, sõpruse ega waenu pärast ei taha mina midagi
oma kohuse ega wande wastu teha. Omast wäeosast ega
lipu alt, kuhu mind sõjas, moona juures eht kindluses on
teenima pandud, ei taha mina kuhugi ära minna, waid selle
lipu all käia, nii kaua kui ma elus olen. Ma tahan kõigis
asjus nõnda olla ja elada, kui see auusa, truui, sõnakuule-
liku, wahwa ja agara sõjamehe kohus on, — nii tõeste,
kui Jumal mind aidaku ihu ja hinge poolest! Amen.

Palwe. Armas taewane Iha! Hoia sina mind,
et ma mitte midagi ei teeks oma wande wastu! Kui
rasket pattu teeksin ma sellega sinu wastu ja langetsin
sinu hirmsa kohtumõistmise alla, ja südame rahu ja hinge
rõõm kaotasin, ja mina ei tohiks täis julget lootust sinu
ette astuda! Aga, et mina omast meelest ja wäest ei
tõlba ega jõua oma elu seisuses ja teenistuses kõik teha,
mis minu kohus ja sinu meelepärast on, oh! siis aita sina
ise, armas Ihsand, armust oma Waimu wäega mind
wäest, sinu sõna järele, sinule wannet pidada, — kõik
wastutõrkumist ülemate käskude wastu, kõik üleastumised

ja kurjad wiisid ja kumbed põlata, ja see eest hoida, mis wannet rikub, auu teotab ja hinge rahu kaotab! Lase mind alati sinu pühad käsud meeles pidada, sinu jälgedes, oh Jeesus! — tõndida, ja kõigest südamest katsuda sinu meelepäralisel wiisil elada. Eets anna minule oma Waimu wäge ja armu! Ei karda ma siis surma! Mis kahju ta wdib minule teha, kui ma sinu päralt olen? Ets ta siis wii mind sinu juure, et ma palest palesse sind näen ja igaweste sinu juure jään ja ükski mind enam sinust ei wdi lahutada ega minu rahu, rõõmu ja õndsust kaotada. Aita ja mind armust! Amen.

2. Kui soldat kodumaalt lahkeb.

Wiisil: Hinge peiute. 157.

Jeesus, meie eel Kõi ja elu teel, Siis su järel wiibimata Kõime ilma kõikumata, Kõnni ja meid siit Kodumaale wiid.

Tuleb kannata, Siis meid kinnita. Meie kaebada ei taha, Olgu põli kuigi paha. Wiimaks risti tee Wiib ju sinule.

Olgu oma piin Meile koormaks siin, Olgu waluks wenna häda, Awita meid kanda jeda, Tee meid kõigiti Kõndlaks otsani!

Ikka meiega Ole, Jõsand, ja! Ja kui kõrbest läbi käime, Aita, et kõik kanda wdime; Oma koju wii Sa meid wiimati.

3. Palwe enne lahingut.

Jõsand Jumal, ja kõigewägewam, kes ja taewa ja maa oled loonud; kes ja inimestele oled elu annud, ja neid jälle hüüad: tulge tagasi, inimeste lapsed, kes ja sõ-

dimised lõpetad ja sõjawanfrid tulega põletad! Mul on täna raske tee käia. Wärisewa südamega tunnen mina, et ma põrm olen. Aga ma tean, et ma sinu käes olen, ja see julgustab mind. Hoia mind argetuse ja meeletuse eest. Pese mind puhtaks kõigest süüdist, et ma täis julgust oma hinge sinu hooleks võin anda. Raitse mind, Issand! Ole ja müüriks minu ümber, et waenlane mulle ei saa kahju teha. Aga kui see sinu tahtmine on, et ma täna oma werd pean walama, siis võta mu hing oma juure. Ole ja minu omaste ligi, tröösti neid, kui mind enam ei ole. Ühenda meid viimaks jälle oma igawesjes taewariikis. Amen.

Issa, ma hüüan sind! Raudsete suude prahjutaw kära
Ümbritseb mind ja tüütab ära Wõitluste juht, sind
hüüan ma: Saatjaks mull' ole sa!

Saatjaks mull' ole sa! Wõidule saatjaks, saatjaks
ka surma Jeesus ma peidan end sinu armu Issand!
oh saatjaks mull' ole sa! Sulle end annan ma.

Sulle end annan ma! Mõllagu surm ja tehtu
mull' hirmu, Wärvigu veri woolates põrmu! Sulle,
oh, Issand, ma annan end; Issa ma hüüan sind.

4. Tänapäevaste pärast lahingut.

Mu hing kiida Jehoovat, ja kõid mis mu sees on,
tema püha nime. Suuri asju on meile teinud see, kelle
nimi püha on. Sa oled mind surma süüst päästnud,
Issand minu Jumal. Aita mind, et ma jeda elades ei
unusta. Aita mind, et ma oma elu, mis ja mulle täna
uueste oled kinkinud, sinule pühendan, et ma sinu oma
oleksin igaweste. Amen.

5. **Palved haawatutele ja haigetele.**

Issand, minu Jumal, armas taevane Jsa, halasta minu peale. Küll ma nüüd olen suures hädas ja walus. Mu keel on juulae külles kinni ja mu veri peksab soontes, ja kuum valu küpsetab mind ära. Oh Issand, ma ei osta rääkida, kosta ja ise minu eest ohkamistega, mis ei wõi wälja rääkida. Ma kirjendan sinu poole: ära jäta mind hädasse. Ka minu patud käiwad minu peale ja koormawad minu hinge. Issand, kes ja risti puu peal oled surnud, ja tunned mu häda ja ahastust; heida armu minu peale. Anna mulle oma ligiolemist tunda. Sa pidid kirjendama: Mu Jumal, mu Jumal, mispärast oled ja mind maha jätnud. Oh Issand! ma tunnen enese maha jäetud olemat; kosuta ja minu hinge, et ma seda ustuda saaksin, et sina mind elades maha ei jäta. Eht ma küll kodumaalt kaugel pean kannatama, jina ei ole minust kaugel. Sa oled töotanud: mina teen sind tugewaks, mina aitan sind ka, mina pean sind ka üles oma õiguse parema käega. Issand, ma ei taha karta. Tee tõeks oma töötus, aita mind. Amen.

Issand, minu Õnnistegija, kes ja meid oled surmani armastanud! Ma tänan sind, et ja seda armastust ka ristirahwa südamesse oled istutanud. Ma tänan sind, et ma ka kodumaalt kaugel inimesi olen leidnud, kes armastuse ja kannatusega mind pöetawad. Issand, anna mulle ka kannatust, et ma oskaksin waitjelt wastu wõtta, mis sina peale paned. Ma tean, armas Issand, et sul rahu mõtted on, et ka haiguse päewad mulle äratamiseks ja õnnistuseks peawad olema. Aita mind, et ma seda õnnistust teaksin waitjelt oodata, et wiletus ka minu

juures saadaks kannatust, ja kannatus saadaks finnitatud meelt, ja finnitatud meel lootust, mis ei jäta häbisse. Ja kui sa mind oled alandanud, siis ülennda mind jälle; saada jälle terveise päiwi, et ma ka oma tööga sind wõiksin auustada! Amen.

6. Salmid, mis surejale tulewad lugeda.

Ka siis, kui ma käin surma warju orus, ei karda ma kurja, sest et sina minuga oled; sinu kepp ja su sau, needsamad trööstiwad mind. Paul 23, 4.

Ära karda mitte, mina olen sinuga; ära waata enese ümber, mina olen sinu Jumal. Mina teen sind tugewaks, mina aitan sind ka, mina pean sind ka üles oma õiguse parema käega. Jes. 41, 10.

Küll mäed liiguwad ära ja mäekünkad kõiguwad; aga minu heldus ei pea mitte sinust liikuma, ega minu rahu seadus kõikuma, ütleb Jehoowa, su halastaja. Jes. 54, 10.

Mõnda on Jumal maailma armastanud, et tema oma ainusündinud Poja on annud, et ükski, kes tema sisse usub, ei pea hukka saama, waid et igawene elu temal peab olema. Johan. 3, 16.

Jeesus ütleb: Mina olen ülestõusmine ja elu. Kes minu sisse usub, see peab elama, ehk tema küll sureb. Ja igaiks, kes elab ja usub minu sisse, see ei pea mitte igaweste ära surema. Johan. 11, 25—26.

Palwed surijatele.

Jeesand Jeesus! Ma tunnen, et ma pean siit lah-
tuma. Ma enam ei suuda palju rääkida ega mõelda,

aga sinu armu käest tahan ma sinni hakata ja sinu hoolets ennast anda! Issand Jeesus, sinu kätte palun ma oma hinge! Sa oled minu eest surmud. Küll surma varjud teevad mulle hirmu, aga Issand, sa oled ka surmas ja hauas olnud, ja oled lubanud minuga olla. Ma ei ole seda väärt, aga sa oled mind oma werega ostnud. Sind ma ootan! Anna mulle oma walgust näha! Amen.

Mind rõõmustama tule, Kui hing on keele peal, Mu õhtamisi kuule, Kui kaob minu heal. Kui sinu peale loodan, Ning usun kindlaste, Siis surmas elu ootan Ja suren õndsaste. Amen.

Issand Jeesus, mu helde halastaja! Kuule mu õhtamist, mu oigamist pane ja tähele. Oh Issand, mul on nii väga raske. Minu patud kaebavad minu peale ja teevad mind rahutumaks! Igavene aeg seisab oma hirmuga mu silma ees. Oh kuhu lähen ma? Waenlane kiisab mind, ja tahab mind araks teha. Oh Jeesus! Kinnita minu nõtra usku. Aita mind, et ma rahuga wõin puhkama minna. Trööstigi minu omakseid. Wii meid kõiki sinna, kus enam walu ega filmawett ega surma enam ei ole, kus ma kõitide usklikkude jeltsis sulle igaweste wõin auu anda. Amen.

7. Soldati armulaud.

„Inimene katsugu iseennast läbi, ja nõnda jöogu tema sest leiwast, ja joogu selle karika jeeft. Sest kes kõlwatu jööb ja joob, see jööb ja joob iseenejele nuhtlust, sest et tema ei tee wahet Issanda ihu juures.“

1. Kor. 11, 28. 29.

Armas wend! Sa tahad armulauale tulla. Küll sulle siis wist tulewad kodused asjad meele, kuidas sa koduses kirikus omastega ühes armulaual käisid. Sulle tuleb wist meelde see päew, kui sind esimest korda lauale wõeti; kuidas isa sulle tõlise manitsuse sõna kaasa andis, ja ema armastawa pilguga sinu peale waatas. Ja see meeletuletus on iseäranis elaw wõõral maal, kus sa nüüd wiibid, ja liigutab sinu südant. Aga weel suuremat tuleb meelde tuletada. Suurem kui isa manitus ja ema armastus, ja omaste osadus on meie Issanda Jeesuse Kristuse ligiolemine, mida ta meile altari sakramendis kindlaste töötab. Mõttele selle peale: Sinu Issand Jeesus Kristus tahab sind täna käeandmisega teretada; ta armastaw pill langeb sinu peale. Oh lasse tema pillu otse su südamesse tungida, et ta sulle ette tooks, mis sinu südames warjul on. Ära wõta leiba ja wiina, kui paljast sööki wastu, ära toimetä lauakäimist kui paljast korda ära. Kes wahet ei tee Issanda ihu juures, see sööb kui kõlwatu, see sööb enesele nuhtluseks. Jeesuse armastaw pill käigu su hingest läbi ja äratagu sind läbikatsumisele. Kas sa katsud ennast ka läbi? Kas sa tead mis sugune su hinge lugu on? Waata täna, Jeesuse palge ette astudes, oma igapäewase elu peale. Kas sa oled truu olnud oma igapäewases kohuse täitmises? Kas sa oled oma ülematele ka oma südames auu annud? Kas sa oled nende käsku täitnud ilma nurisemata? Kas oled ka teiste soldatitega leplikult läbi ajanud? Ehk oli see sinu rõõm, teisi pilgates narrida, nende peale kurje sõnu tõsta? Kas sa oled ka andeks annud, mis sinu wastu on eksitud? Kas sa oled teiste käest andeks palunud, mis sa ise oled eksinud? Sa oled oma Keisrile truu alam olnud. Aga kas sa oled ka oma Ümmistegijale truu ja sõnakuulelik alam olnud?

Mõttele kui palju head ta sinule on teinud, ihu ja hinge poolest. Eks ta ole sind surmani armastanud! Ja sina häbenesid temast, ja oled ehk ka pilkajate killas istunud ja naljasõnaga Issanda armu teotanud. Ja kas su elust oli tunda, et sa Issanda alam olid. Kas su seltsimehed rõõwad sinu kohta tunnistada, et sa kurjaga üalgi ei lepi? Kas ei ole wiin sind oma tööku tõmbanud ja su mõistuse seganud, et sa ei teadnud mis sa tegid? Kas sa ei ole lihahimule maad annud, et ta roppusid pilita su mõttes kujutas, ehk sind seda aias rääkima mis häbemata, seda tegema, mis kõlwatu? Kas sa oled selle wastu ikka jälle meelde tuletanud, et sa ristiniimene oled, et Issanda Waim ka sinu ihu omaks templiks on seadnud? Kas Waimu mõõt, Issanda sõna, on sul käe pärast? Kas usu kilp on sul käes ja õnnistuse raudkübar peas? Jah, kas palud iga päew Issanda armu ja õnnistust oma peale? Täna waatab Jeesus sinu peale. Oh katju enmast läbi. Too kõik oma wead tema ette. Tema on ju lubanud, kõigile andeks anda, kes ilma kawaluseta tema ette tulewad. Ja kes teda ootawad, need saawad uut rammu. Amen.

Patutunnistus.

Kõigewägewam, armuline Jumal! Mina waene patune inimene tunnistan sinu ees kõik oma patud, mis mina mõtte, sõna ja teoga olen teinud, ja mis läbi mina su õiget wiha ja nuhtlust ajalikult ja igawesti küll wäga olen teeninud. — Minul on nende pärast wäga kahju, ja mina kahjatsen neid südamest, ja palun sind sinu põhjatu helduse ja sinu armsa Poja Jeesuse Kristuse kibeda kannatamise ja surma pärast; ole mulle waelele patusele

armuline, halasta mu peale, anna andeks kõik mu patud, ja anna mulle armuga oma Püha Vaimu väge, et ma oma elu võin parandada! Amen!

Palve

enne Jeesuse armulauale tulemist.

Jssand Jeesus Kristus, mina ei ole mitte väärt, et sina minu südamesse tuled, aga mulle läheb sinu abi tarvis ja mina igatsen sinu armu, et ma võiksin patu süüst lahti, wagaiks ja õndsaks saada. Sa nüüd tulen minna, ei ühegi muu asja kui ainult sinu sõna peale lootes. Seft sina ise kutsud mind oma armulauale ja töötad mulle kõlvatumale, et ma pean armu ja pattude andeksandmist saama sinu ihu ja were läbi, mis ma sakramendis süön ja joon. Armas Jssand, ma tean, et su jumalik sõna ja töötus tõsine on, ja sellepärast ei kahtle ma mitte, waid süön ja joon sinu laual. Mulle sündigu sinu sõna järele. Jssand Jeesus, ühenda ennast minuga, et ma sinu sisse jääksin ja sina minu sisse, ja et ma sinust lahutamata oleksin siin ajalikult ja seal igaweste. Amen. (Uue L.-r. järele.)

Tänupalve pärast armulauda.

Kõigewägewam Jumal, taewane Isa, sulle olgu kiitus ja tänu, et sa mind Talle õhtusöömaajale ja tema pulmale oled kutsunud, ja et sa mind nüüdgi kalli taewa waraga oled täitnud. Sa oled mind Kristuse, minu Dnistegija, ihu ja werega süötnud ja jootnud. Nüüd on minu hing rõdumustatud, ja kõik, mis mul on, sinu kalli anni läbi kosutatud ja kinnitatud. Ma olin haawatud,

nüüd ma olen parandatud, ma olin wäsinud ja nõrk, nüüd ma olen finnitatud; mu hing oli täis walu ja haiguist, nüüd ta on terveks saanud. Kõik minu patud on mere sügawusesse heidetud, ja ma olen selle peale julge, et ei mitte midagi ei wõi mind lahutada Jumala armust, mis on Jeesuse Kristuse, meie Issanda sees. Sest selle kalli roa ja joomaaja läbi on Kristus kõige oma armuwaraga minu omaks saanud ja mina olen temaga usu läbi kõwaste ja täieste kokku liidetud. Anna armu, taewane Isa, et ma ilmasgi sinust ei tagane, waid tasun oma tõotusi. Saada forda see hea töö, mis sa minu sees oled alganud, Jeesuse Kristuse päewani, ja pane mind siis istuma oma lauda, oma auu ja wäe riigis, et ma kõige ärawalitsetud hingedega sind igaweste saan kiita ja auustada Jeesuse Kristuse, meie Issanda sees. Amen.

(Lue L.-r. järele.)

Meie Isa, kes sa oled taewas, pühitsetud saagu sinu nimi, sinu riik tulgu, sinu tahtmine sündigu, kui taewas, nõnda ka maa peal, meie igapäewast leiba anna meile tänapäew, ja anna meile andeks meie wõlad, kui meie andeks anname oma wõlglastele, ja ära saada meid mitte kiusatuse sisse, waid peasta meid ära kurjast; sest sinu pärast on riik, ja wägi ja auu igaweste. Amen.

Issand õnnistagu sind ja hoidku sind! Issand lastu paista oma pale sinu peale ja olgu sulle armuline! Issand tõstku oma pale sinu peale ja andku sulle rahu!

Ar 915
Seetja